Ročník XII. — Číslo 18. Kvasilov dne 8. května 1937. Opłata pocztowa uiszcz. gotówką. 35 gr.

Hlas Volyně

Týdeník věnovaný českým zájmům v Polsku.

Rukopisy se nevracejí.

ADRES REDAKCJI: KWASIŁÓW - CZESKI

Není nešťastných manželství, jsou jen nešťastní lidé. Manželsví je jen ukazuje.
H. E. Fosdicks.

Aug. M.

MÁJOVÉ SLOKY.

Je volno a jasno venku, vše volá „volný již buď
a mízou přírody, jara svou napoj vyžilou hruď!"
„Tak dlouho, dlouho jsme spali" — dí příroda — „vzhůru též vstaň.
a po květech, paprscích vztáhni svou černou a mozolnou dlaň!

Pojď se skřivanem jásat a s proudem pádit v dál,
v ten velký, krásný svět boží, jenž rosou očištěn vzplál.
Svá prsa tak rosou umyj, svou těžkou páži skloň,
pusť dláto, kladivo, péro a s motýli v závod se hoň!"

A vy, vy děti práce, jimž neznám blahý je klid,
jež potoka, skřivana hlasy jen ve snách slyšíte znít.
Jichž chléb tak těžký je, drahý, váš dnešní je boží den,
tak volný, jasný a čistý jak o svobodě sen!
Jak o bratrství sen lidstva a o spáse, rovnosti všech,
ne o pánech ve zlatých zámcích a o rabech v sychravých zdech!

Ven, ven, vy děti práce, ven ze tmy dílen a jam,
kde křivdu vidíš, ji šlapej, kde pouta cítíš, je lam!
Kam hlednete, všady pučí bílý a krvavý květ,
že poctivost vaše a síla ten shnilý obrodí svět!
Již na osudu bránu váš zabuš kovový mlat,
buď volný, šťastný, kdo vejde, buď, žehnán, kdo před branou pad"!

Vychod proti západu.

Časy politicky významné mohamedánské říše dávno minuly. Poslední ránu utržila idea velké rozáhlé říše s islamským státním náboženstvím, když Kemal Paša zrušil kalifát v Cařihradě. Severní Afrika, Egypt, Syrie a Palestina jsou v evropských rukou — říše Ibn Sauda se svatou Mekkou zůstane jen východiskem. Skutečně jsou také tam bydlící wahabité nejradikálnější bojovníci nového, zostřeného náboženského boje, jehož naboženské cíle nelze často od politických odděliti. Každý moslemín, který by sloužil některé evropské vládě nebo úřadu, byl by označen za zrádce, každá sebe menší změna nebo oprava smyslu koranu, byla by vnímána jako zločin na islamské idei.

Korán má moc zákona, neboť svaté písmo pojednává o všech právních otázkách od rodinného práva až po úmrtí a je civilním i trestním zákoníkem v jednom. Drudeh (starosta) malé obce fellahů na Nilu, šejk beduinského kmene v jižní Arabii a Mongol ze Siankiangu řídí se dle něho právě tak jako Ind nebo Sudánec. Jen Alexandrie stala se evropským přístavním městem a Kahýra s jedním a čtvrt milionem obyvatelů, radiem a telefonem, autobusy, biografy a tanečními bary, nezůstává za žádným evropským velkoměstem. Zde především naráží radikální požadavky wahabitů na obtíže, jaké byly sotva předvídany. Zatím co v odloučenosti El Azharu, mohamedánské university v Kahyru, skoro 6.000 studentů studuje 17 let nad svatými knihami retoriku, logiku, verše, výklad koránu a tradici, postupuje venku život čím dále rychlejším tempem. Již nyní se vyskytla otázká, která ještě před 25 lety, kdy El Azhar měl dvojnásobný počet posluchačů, nebyla aktuální: „Co se stane s propuštěnými azharisty hotovými „ulamas"? Jejich počet roste trvale, avšak možnost zaměstnat je, jest čím dále menší — je již tisíce ulamos a doktorů je na sta, aniž mají nejmenší naději na získání nějakého postavení!

Jenom nepatrný počet jich našel po nejpřísnějším výběru zaměstnání kazatelů a imanů. Všichni ostatní vyšli na prázdno a vyjdou i v budoucnu — neboť všude, kde se o něco ucházejí, dává se přednost fiiologům a právníkům, národohospodářům a lékařům ze světových universit, přes veškerý respekt ke zbožnosti a moudrosti filosofů z El Azharu.

Zatím co mnozí žádají přizpůsobení islamské idee moderním požadavkům, lpí radikální mohamedáni na myšlence vybudování mohamedánské velmoci podle všech přísných zásad koránu, odstranění všech dítek z nemohamedánských škol, popírání moderní techniky a přísného dodržování právních předpisů koránu. Prostředníci mezi oběma směry tvrdí, že „islam jest náboženství snášenlivosti a nikoliv strnulého slova." Četné statistiky a pojednání z duchovního i hospodářského života mají doložiti tvrzení obou směrů. Nejpočetnější jsou statistiky, které „dokazují" rozkladný vliv radia, cizozemských filmů, taneční hudby a luxusního průmyslu. Tak na příklad radio vede nejen k špatnosti a zpustošení mravů, nýbrž plní i — blázince. I úbytek sňatků bývá na ně sváděn.

V této základní myšlence boje proti zvlažnění v mohamedánské idei pod vlivem západu, jsou však mohamedáni celého světa jednotni. Ukázalo se to před krátkou dobou, když arabskými listy prošel manifest iracké mládeže: „Arab si váží každého národa, který si váží i jeho vlasti. Podporuje však každou válku mohamedánského státu proti křesťanskému. Jest přesvědčen, že arabský národ jest národem, boj o vlast povinností a armáda zárukou bezpečnosti této vlasti."

Výběr.

Osvětová hlídka.

Pokroky lékařství.

Vývoj lékařství není přímočarý, ale skáče jako kůň na šachovnici a je proto velmi nesnadno předpovídati, v jakém směru půjde za praktickým úspěchem. Mnoho z minulých úspěchů se zdařilo v oblastech nedávno předtím nedostupných, zatím co obyčejné věci unikají napořád lékařské zvídavosti.

Radostným úspěchem posledních několika let je zdolání anemie — chudokrevnosti. Její nejobvyklejší forma chlorosa - blednička dívek zmizela po válce nikoli snad následkem uváženého lékařského zákroku, jako spíše vlivem změněných sociálních poměrů žen, pracujících dnes za lepších zdravotních podmínek. — Zhoubná chudokrevnost — perniciosní anemie, nebyla nikdy sice tak rozšířena, za to však vždy byla osudná. Nyní se dá léčiti. Celý postup, jak byla nemoc vy topována, je velmi zamotaná historie; žádný fysiolog by neuvěřil, že to mohli dokázati kliničtí pracovníci.

Aspoň stručný nástin. Červené krvinky vznikají v morku dlouhých kostí. Zde rostou jako larvy v komůrkách včelí plástve, ale buňky samy od sebe nemohou dospěti v červené krvinky a nejsou proto způsobilé, aby mohly přejíti do krevního oběhu. Popud k dozrání přijde ze zevnějška, z látky, obsažené v žaludeční šťávě, působící na rozmělněnou potravu, jež se pak hromadí v jatrech a doplňje tak potřebu morku. Když žaludek selhává v této zvláštní úloze, nemocný bledne a slábne. Lidé, jimž při nějaké operaci byl odňat žaludek a ještě žijí za krátko potom umírají anemií. Ale léčení zvířecími játry všichni pacienti nesnášejí. Proto byl připraven výtažek z telecích jater, jehož jedna podkožní injekce jednou za 14 dní odstraní každou stopu této choroby.

Máme naději, že se tak dá bojovati proti jakékoli chudokrevnosti. V posledních letech bylo dále pozorováno, že některé z obyčejných forem se dají vyléčiti ztrojnásobením obvyklé dávky železa které přejímáme v potravě. Tato celkem nepatrná změna musí míti nesmírný vliv na celkový stav těla, zeslabélého anemií a je novým empirickým objevem. Podle těchto objevů solidní stav krve vyžaduje jednak plnou úhradu železa, jednak malá množství organické látky, vyrobené v těle.

Příklad těchto dvou činitelů u anemie upomíná na to, co bylo nedávno objeveno také o jiných, vzácnějších chorobách. Smrt, způsobená na př. onemocněním žlaz, zvaných nadledvinky, může býti odvrácena injekcí výtažku z kůry těchto žlaz jiného živočicha. Není známo, jak působí hmota korou vyrobená, že uchovává život, ale je tu silné podezření, že srdce má vliv na zachování normálního množství sodíku v těle.

Zároveň se zjistilo, že výtažek z maličkých žlaz parathyroidních může zachrániti život, ohrožený jinou nemocí. Tyto žlázy udržují hladinu vápníku v našem těle pořád na stejné výši, částečně berouce vápník ze zásoby v kostech a takto se udržuje nervová soustava v normálním stavu dráždivosti. To jsou překvapující objevy pochodů pro udržení stálého poměrů mezi vápníkem, sodíkem a snad i železem, jež potřebují patrně živé buňky těla a jež se nesnadno uchovávají u živočichů, kteří opustili moře, kde je nadbytek těchto prvků.

Před několika lety se povedlo rozluštiti těžký problém cukrovky. Je to příklad na to, že zdánlivě velmi jednoduchá věc, jako je zpracování cukru tělesnými tkáněmi po ztrávení a zažití, je tvrdým oříškem k rozlousknutí. Tkáně nemohou cukr zpracovat, jestliže zároveň s ním nepřijímou zvláštní látku — insulin — vyrobenou buňkami téže břišní slinivky, jejíž sekret pomáhá uvolňovt jednoduchý cukr ze sacharidů (uhlohydrátu) potravy. Tento problém byl dlouho hádankou.

Nevalných pokroků dosaženo zatím ve znalostech některých jiných chorob, jako jsou na př. nemoci z nastuzení.

Klinické výzkumy a fysiologie se snaží odhaliti roušku s tajemného mysteria bolesti. Bolest sama je pouze upozorněním na místo nemoci. Její zvláštní povaha, její cesty, vedoucí k vědomí jsou zcela neznámy. Problémy šílenství jako duševní choroby vrhají jen zákmity světla na chemické pochody uvnitř mozku. Nejlépších úspěchů v těchto oborech dosahují ve Spojených státech a Kanadě.

V Aglii se podařilo mnoho nových objevů, týkajících se vitaminů v potravě a tyto práce neustále pokračují. Jsou to imenovitě nové poznatky o zubním kazu z poslední doby. Zuby se kazí nebo vypadávají z dásní ani ne tak proto, že by byly málo čištěny, nebo proto, že se jí mnoho sladnulosti.

Besídka.

Z Oděsy do Sevastopolu.

(Vyňatek z knihy maj. M. Lepeckého: „Sovětský Kavkaz“. Přeložil s povolením pro „Hl. Vol“ Inž. Alois Knotek.)

Oděsa, Sevastopol, Ukrajina, Krim — města a kraje tak blízké, v posledních dobách oddělily se od nás, odsunuly, mlhou zakryly. Cesta na Kavkaz, do Gruzie i Armenie má příchuť velmi exotickou, více nežli do Argentiny neb Brazilie. Nic divného, že připravoval jsem se tam skoro tak jako na Amazonku.

Exotika začla hned za Kijevem. Vlak míjí autonomní republiku — rumunskou, samo sebou se rozumí sovětskou, která čítá 572 tisíc obyvatelstva a 8.288 km^2 rozlohy. Náleží k ní část kraje oděského a baltského (gub. oděsská), též tulčinského (gub. podolská). Mimo to sověty přidělují k ní teoreticky celou Besarabii, jejíž právo k Rumunsku neuznávají.

Uvážíme-li, že Moldavané stanoví v republice rumunské, utvořené v r. 1924 jenom 30 proc. celého zalidnění a Ukrajinci 48 proc. tane nám na mysli otázka c u i b o n o ten nový útvor autonomní založeno. Ve vlaku nic nesvědčí o tom, že jsme přejeli „hranici“, na nádražích zříme jen dodatkové nápisy a zřídka slyšíme zvuky mluvy moldavánské.

Nádraží v Oděse jako všude ve „svazu“ představuje pohled smutný, ne snad proto že by stav budov byl odpuzující, ale že jsou v pravém slova smyslu oblepené davy cestujících, kteří nevzbuzují dobrý dojem; oděv mají neuvěřitelně potrhaný a nečistota z nich kape. Všechny čekárny, sály, chodby a přechody byly natlačené spoustou lidu, rozloženého po lavicích, stolech i podlahách. Když jsem vystoupil z vlaku na peron, jako bych náhle zdřevěněl, zdálo se mi vše tak nesnesitelné. Na štěstí bylo u nádraží dost autobusů i k ň kých drožek. Nalezlo se i auto „Inturisty“, které mne odvezlo do hotelu Londýnského, z něhož byl překrásný pohled na moře.

Z Oděsou váže se mnoho vzpomínek polských. Tu přebýval se svojí divisí gen. Želigovský, tu v čase po úpadku caratu formovaly se různé oddíly polské a konečně tu žilo mnoho Poláků přistěhovalých ze všech zemí polských. Nyní to všecko náleží do minulosti. Naše vlasť dostala určité vytýčené hranice a daleké ukrajinské kraje jsou pro nás cizinou.

Neznám Oděsy předválečné, ale na základě líčení lidí tu známých mohu tvrditi, že se mnoho nezměnila. Fačady domů ve středu města se značně pohoršily, ale za to upravily se ulice i v předměstí. Celkem vypadá město pořádně. Revoluce nezničila ani pomníků, ani různého zařízení. Na bulevardu Feldmana (dříve Mikuláše) zůstal státi nedotknutě pomník jednoho z bývalých gubernátorů de Richelieu.

***

Na zakoupení lodního lístku do Batumu vystačilo poslat lokaje, pardon, pracovníka hotelového do agentury. Za hodinu zaujmul jsem jednoosobovou kajutu na lodi „Ukrajina“, kursující mezi Oděsou a Jaltou, Sevastopolem a přístavy Abchazie, Gruzie i Adžaristan. Po prvé v mojí cestovní kariéře jel jsem na lodi sovětské. Nic divného, že jsem byl velmi zvědavý. Lodě „starého“ světa plynou od několika let skoro prázdné. Státy podporují kdysi mocné a bohaté společnosti paroplavební, dnes upadlé a pracující s deficitem. Lodě sovětské jsou stále přeplněné. „Ukrajina“ zavalila se davem cestujících a zbožím. Ve

Den národního smutku.

Vykonný odbor hlavního komitétu uctění památky Maršálka Josefa Piłsudského vydal instrukce pro vojevodské komitéty v záležitosti oslav druhého výročí úmrtí Maršálka Piłsudského, dne 12. května.

12. květen, jako den národního smutku — praví instrukce — zahrne celý kraj i polské zahraničí. Ne od zevnější formy, ale od vnitřního cítění záleží uctění památky Josefa Piłsudského. Proto tento den nebude dnem volným od práce.

V hodinách předpoledních konati se budou smuteční bohoslužby ve svátyních všech vyznání. Jest zapotřebí aby nejširší vrstvy mohly se jich zúčastniti.

Ve výročním okamžiku úmrtí t. j. o 20. hod. 45. min. zavládne 3 minutové ticho. Veškerý pohyb se přeruší a zavládné naprosté ticho. Chodci se zastavějí na cestách a ulicích, rovněž i všechny povozy, motory a železnice.

Ve městách tento okamžik budou předcházeti od 20 hod. 40 min. do 20 hod. 45 min. zvony a tovární syreny, oznamujíc přiblížení se chvíle ticha. Budou zapáleny připravené ohně.

Hod. 20. m. 45 — h. 20. m. 48 — chvile ticha. Čas zakončení oznamějí kostelní zvony. Při ohních se budou čísti odstavce z díl Josefa Piłsudského.

Jako viditelný znak národních smutku v tento den všechny statní prapory mají býti spuštěný do půl žerdě a převázany smuteční stužkou Podobizny Josefa Piłsudského též mají býti opravený smutečním krepem.

Ve Varšavě — na stupních paláce v Belvedeře, v Krakově — na Vavelu a ve Vilně na hřbitově na Rossie budou položený věnce a květiny vládou, organisacemi a občanstvem.

Radio bude přenášet smuteční bohoslužbu z katedrály a od 11.30 do 11.57 bude vysílání pro školní děti.

Od 20 hod. 50 min. — hold polské hudby věnovaný památce Maršálka Josefa Piłsudského ve Varšavské Filharmonii.

---

kostí, ale poněvadž samy od sebe už mají trhlinky a jsou křehké, což, umožňuje vznik kazu. Takové zuby už vyrůstaly ze špatného zárodku v nezdravých dásních a obojí tato tkáň se stala vadnou nikoli bakteriální nákazou, ale následkem potravy dospívajícího dítěte. která neměla dostatek potřebných vitaminů. Tyto práce mohou ukázati cestu preventivní ochrany a mohou zmenšiti výskýt zubního kazu nebo umělúch chrupů u mladých lidí. Výběr.

Kronika.

11. listopad státním svátkem.

„Dziennik Ustaw,“ ze dne 30. dubna t. r. obsahuje zákon o svátku Samostatnosti dn. 11. listopadu.

Tento den jako výročí uzískaní polským národem státní samostatnosti, jako den pro všechny ča‹y svazaný s jménem Josefa Piłsudského, vítězného Vůdce národa v valkách o volnost vlastí — hlasí ústava — jest slavnostním svátkem Samostatnosti.

Den 11. listopadu nyní bude dnem volným od práce.

Úmrtí polského historika.

Ve Varšavě zemřel 3. května ve věku 64 let známý historík prof. varšavské uuiversity a aktivní člen polské akademie věd dr. Václav Tokarz. Zesnulý hrál vynikající úlohu také v bojích o samostatnost. Prodělal válku v řadách legií Marš. Piłsudského, kde dosáhl hodnosti plukovníka. Jako učenec zanechal Tokarz bohaté vědecké dědictví historických děl z minulosti Polska.

Nové letiště v Ruzyni,

největší a v Československu nejmodernější, bylo začátkem dubna uvedeno do provozu. Stalo se tak u příležitosti zavedení nové letecké linky, která spojuje Prahu z Belgií. Tímto letištěm jest dána další možnost k tomu, aby Praha se stala leteckým centrem Evropy, jako její přirozený střed. Až dosud ústí do Prahy na 25 leteckých linek, což samo o sobě svědčí o tom, že letecký provoz na ružyňském letišti jest velmi živý. Dosavadní letiště ve Kbelích zůstane dále v provozu jako objekt výhradně používaný pro účely vojenské.

Nový pražský primátor.

V důsledku rasignace Dra Baxi na funkci primátora hlavního města Prahy sešlo se městské zastupitelstvo dne

---

všech koutech tisní se lidé. Naplnili kajuty, čekárny, palubu, všechny chodby i místa na přechody. Na štěstí, obmezení práva první třídy nebylo porušeno. Cestoval jsem docela pohodlně a se mnou ještě několik vyvolených. Přirozeně neschází Angličané. Nemohu si představiti, aby na nějaké lodi a v jakékoliv části světa nebyl anglický cestující. Vyjíždějí na Krim na odpočinek jako na procházku. Nejen já pohlížím na ně s podivením, ale určitě slyším jak jeden Rus mluví: — Zbláznili se, buržujové ... —

Moře černé není vlastně černým. Jest temně-modré, skoro safírové. Vlní se lahodně, jako by dobrodušně. Pohlížím na něj zachmuřeně. Byl kdysi čas, že stáli jsme při něm jako nyní při moři baltickém. Dnes jest od nás daleko, dále od nejvzdálenějsích oceánů.

Do Jalty měli jsme připlouti v noci, ale něco se stalo na strojích, proto jsem se opozdili o šest hodin. Aby se čas vynahradil, zdrželi jsme se v Jaltě na krátko a hned vypluli dále.

V Sevastopolu zakotvili jsme po obědě. Město slavné z obrany před koalicí anglo-francouzsko-tureckou v r. 1855 tonulo v záři jasného slunce a modrého moře. Náhodou konala se nějaká slavnosť. Ulice byly přeplněné dobře oblečenými námořníky. Při pohlehu na ně nebylo potřeba ani chvíli pochybovati, že přístav sevastopolský tvoří mocnou základnu sovětskou na Černém moři. A tak ve skutečnosti jest.

Na molu při lodi stály dva automobily „Inturisty“ pro cestující. Za hodnotu 2 ruble 50 kopejek ve zlatě za hodinu dostal jsem ucházejícího Buicka.

Šofer hned navrhuje: — Obyvatel jistě chce viděti panoramu Sevastopolu. — Souhlasím, ať vidím panoramu. Auto pronikavě říčí, ačkoliv i bez toho mimojdoucí ustupují kvapně z cesty. Pohlížím na město. Nikde nevidím nových domů, ani nějakých zařízení, která by poukazovala na nový režim. Vše je staré, dávné, ovšem čisté a pořádné. Na štítech vedle nápisů ruských zříme tatarské, vyražené literami latinskými, ale vedle širokých tváří ruských jen velmi zřídka přesmykne se obličej o známkách mongolských. V novodobé republice krimské jsou Tataři v menšině. Při tom je Krim republikou Tatarů, vláda sovětská jim jde všude na ruku, volá je na stanoviska vedoucí a obsazuje jimi všecky úřady státní.

Na 702 tisíce celkového počtu obyvatelstva toho kraje připadá 51 proc. na Slovany, 26 proc. na Tatary, 7 proc. na Židy, 6 proc. na Němce a zbytek 10 proc. na Řeky, Armény, Bulhary a Karaimy. Při bolševické snaze vsaditi národy do těsně přiléhajících přehrad, a posad, možno vynésti pevnou naději, že Krim tak velice odtatarisovaný průběhem XIX. století začne zvolna přibírati dřívější národový charakter.

Sevastopol čítá dnes 67 tisíc obyvatelstva, které se značně zvyšuje v době podzimní. To jest čas pokládaný za nejlepší období roku od všech návštěvníků. Jeho zeměpisná poloha, odpovídá přibližně podnebí Abazzie zamknuté od severu vysokými amfiteatrami hor. Okolí toho města vyznačuje se všemi známkami podnebí Italie nebo jižní Francie.

Konečně, máme před sebou panoramu, která jest 118 m dlouhá a 15 m vysoká, vykonal ji mnichovský malíř Roubaud. Budova slouží také za něco podobného jako živé museum. Vidíme při starém děle nápis: „sloužilo buržoasii ruské jako nářadí vojny v r. 1855.“ A při památném kříži, u

24. dubna k volbě jeho nástupce. V pravdě manifestační většinou, čtyřpětinovou, byl na primátorský stolec povolán Dr. Petr Zenkl. Nový primátor jest padesátník. Narodil se v Táboře, vystudoval universitu v Praze a řadu let působil jako profesor. Posledních deset let byl ředitelem Ústřední sociální pojišťovny. Přes patnáct let působí i v pražské samosprávě, kde se zejména uplatňoval v oboru sociální politiky. Nový primátor při své veliké pracovní energii jest mužem konciliantním a v samospravných kruzích je velmi oblíbeným. Lze proto míti za to, že správný muž přišel na správné místo.

Povstání v Barceloně.

Podle zpráv, které přišly v noci z Barcelony a podle toho, co lze shrnouti z rozhlasových projevů, která byly v noci na 5. V. rozšířeny katalanskýstanicemi, krvavé nepokoje, které vznikly v Barceloně. byly vyvolány proto, že se katalánská vláda pokusila zabaviti zbraně různých organisací, závést jednotné vojenské velení a dosaditi ostřejší kontrolu telefonického styku. Anarchisté napadli strážce veřejného pořádku a zmocnili se několika budov v barcelonském předměstí. Anarchisté měli na několika strategicky důležitých místech vybudována kulometná hnízda a byli naprostými pány některých předměstských čtvrtí, zvláště Hospitalet, kde vyhlásili „svobodný komunismus“. Prudké srážky se strhly mezi obránci veřejného pořádku a vzbouřivšími se živly. Zvláště z řad socialistické strany dostaly vládní orgány posilu. Na obou stranách byly značné ztráty. Boj trval po celý včerejší den.

něhoš modlívaly se celé oddíly na frontu odcházející, září význačná slova: „takovými hračkami balamutili důstojníci bidné a temné vojáky“ atd.

Na všech místech v Rusku, kde je něco k vidění. slyšení nebo k dostání panuje tlačenice. Tak bylo též v panoramě. Všude plno. Nejvíce zamilovaných párku, všude v temnějších chodbách a různých zákoutí k sobě se tísnily a líbali neůstále.

Břehy Krimu mne zklamaly. Nejsou zelené. Všude vystupují holé, kamenné hory, tu a tam pokryté skromnou trávkou v níž vynořují se bíle kamenné domky. Kdyby nesvítilo veselé, jasné slunce, musel bych ty stráně nazvati nevlídnými.

Již nastala noc, když „Ukrajina“ zdvihla kotvice. Vojenské lodě sověcké zářily ve světle tisíců lampek iluminačních a vyhazovaly k nebi dojmem působící rakety. Z břehů docházely nás radostné výkřiky obecenstva, které pohlíželo na barevné divadlo ze stupní nádherného amfiteatru, vystavěného nad břehem mořským.

Za hodinu potom Sevastopol se svojí mořskou základnou připomínal skrojek nebe s mihotajícími hvězdami.

Letecká doprava mezi USA a Čínou zahájena.

Velké americké letadlo „Honko-Clipper“ přistalo v Honkonu a zahájilo tak pravidelno týdenní poštovní dopravu mezi Spojenými státy a Čínou. Tím jest uzavřen poslední spojovací článek v poštovní letecké dopravě okolo světa.

Vláda USA zaplatí cizincům cestu domů.

Americký senát přijal návrh zákona, kterým se zmocňuje vláda Spojených státu, aby zaplatila všem cizincům, usedlým ve Spojených státech, kteří o to požádají, jejich zpáteční cestu do jejich domova.

Bude sjednán pakt o neútočení na Tichém oceáně?

List „Niši Niši“ oznamuje, že japonský zahraniční ministr Sato si přeje sjednati se Spojenými státý pakt o neútočení na Tichém oceáně. Cílem tohoto paktu je zastavení překotného námořního zbrojení. List dodává, že podle mínění ministrova jsou předpokladem k takovémuto paktu normální styky mezi Čínou a Japonskem. Sato prý si tento pakt představuje ako třičlenný, a to za účasti Velké Britanie.

Program britské korunovace.

První oficiální společenskou události korunovačního měsíce jsou 5. a 6. května recepce na královském dvoře. Dne 7. května vplují slavnostně válečné lodi anglického námořního loďstva do Temže, kde budou kotviti do 13. května. Téhož dne se zůčastní král oběda, jejž dává svaz členů parlamentů britské říše. 10. května bude velký státní banket a první oficiální recepce pro korunovační delegace z celého světa. Následujícího dne přednesou předsedové vlád dominií, oficiální zástupci Indie a britské koloniální říše hold oddanosti králi.

Den 12. května je dnem korunovace. Král Jiří VI. pronese večer téhož dne projev určený celé britské říši. Druhý státní banket ve buckinhamském paláci bude dáván dne 12. května.

Velká přehlídka válečného loďstva ve Spitheadu se bude konati dne 20, května Den 24. května jest říšským dnem. Na den 25. května jest stanoveno diner, jež bude dávati min. předseda Baldvin na počest krale a královny. Bude to asi poslední velký oficiální akt Baldvinovy politické kariéry. Tím budou slavnosti související přímo s korunovací skončeny.

Veliké výpravy na londýnskou korunovaci.

Parníky, které dopravuií více nežli 5000 cestujících, brázdí spěšně Atlantický oceán. Tito cestující se ubírají ke korunovačním slavnostem do Londýna. Oceáský kolos „Queen Mary“ má na palubě 1850 cestujících, „Bremen“ 1300, „Berengaria“ 700, parník „Washiugton“ 750, a „Paris“ veze ke korunovačním slavnostem 600 osob. Poslední výprava, čítající 75 návštěvníků z Ameriky opustí Lakehurst dnes na palubě vzducholodi „Hindeburg“.

K úmrtí Wojciecha Drzymały.

Tyto dny v obci Grabownia na Poznaňsku ve věku 79 let, zemřel sedlák Wojciech Drzymala.

Jméno Drzymalovo je známo každému Polákovi a historie jeho života byla zvěčněna nejen v četných historických románech a básních, nýbrž i v dějepisných učebnicích pro mládež. Drzymala žil v německém záboru Polska v době, kdy odnárodňovací politika pruské vlády proti Polákům dosáhla svého vrcholu. V r. 1905 pruská vláda vydala zvláštní osídlovací zákon, který zakazoval Polákům stavěti nové domy na Poznaňsku a Pomoří. Wojciech Drzymala měl tehdy malý pozemek v obci Podgradowice a právě v tu dobu chtěl si na něm postaviti vlastní domek. Pruské úřady však Drzymalovi na základě zmíněného zákona stavbu nepovolily. Zároveň agenti německé kolonisační komise se pokoušeli kopiti pozemek od Drzymaly a dělali mu skvělé finanční nabídky. Chudý chalupník však s rozhořčením odmítl všechny pokusy o podplacení. Za 350 marek si koupil krytý vůz od cikánů, kteří právě táhli krajem. a ubytoval se v něm z celou rodinou. Vůz měnil stále své místo, aniž však opustil území obce Podgradovice. Tímto způsobem hrdinný sedlák obcházel rigorosní ustanovení osídlovacího zákona. Zpráva o Drzymalově obraně proti tlaku pruské kolonisační komise a pruských úřadů se brzy rozšířila nejen v Polsku, nýbrž i v cizině. Ze všech konců světa přicházeli tehdy novináři, a fotografie „Drzymalova vozu“ objevovaly se ve všech velkých světových listech s patřičnými komentáři. Poláci na Poznaňsku a Pomoří uspořádali pak peněžní sbírku a darovali Drzymalovi pohodlně zařízený dřevěný domek na kolečkách, postavený zvlášť k tomu účelu v Poznani. Pruské úřady však nepřestávaly Drzymalu šikanovati.

Tak na př. jednoho dne pruští četníci odstranili z dřevěného domku Drzymalova kamna pro domnělé nebezpečí požáru. Kromě toho byla Drzymalovi uložena peněžní pokuta 150 marek. Ale ani taková pronásledování nedovedla zlomiti tvrdý odpor polského sedláka. Přes úřední zákaz zřídil si Drzymala ve svém pojízdném domku nová kamna, ale za tento svůj čin musil pak pykati dlouhým vězením. Tvrdošíjný sedlák žil ve svém domečku až do konce světové války a s obnovením polského státu přišla i hodina jeho vysvobození. V r. 1927 byla Drzymalovi vojevodským úřadem v

Poznaní přiznána doživotní roční renta a v r. 1928 věnovala mu státní zemědělská banka usedlost v obci Grabownia, jako národní dar. — Posledních deset let svého života ztrávil hrdinný Drzymala na tomto svém statku. P. President Republiky propůjčil mu již po jeho smrti, v uznání za neobyčejné vlastenecké zásluhy, řád „Polonia Restituta“, jímž byla ozdobena rakev zesnulého.

Oznámení.

16. května ve Zdolbunově

opereta „Děvčátko z hájovny.“

země česká,
kdo ve svém srdci tvé jméno má
rád na tebe v dali vždy vzpo-
[míná.
Jsi perlou zemí, již stvořil Bůh,
tvé písně znějí tak mile v sluch.

To je nový motiv z mnoha jiných, který v roztomilých scénách vyšlehne jak plamen veliké a čisté lásky z úst umělkyně, kterou cizina zahrnula slávou a bohatstvím.

V bohaté scenerii s hudebními a zpěvnými vložkami, v klínu českých hvozdů jako vlna vlnu stíhá a publiku nadchne tím krásným mládím, bujarým a prácechtivým českým životem a radostným zanícením ke své vlasti. V plné intensitě zaráží čisté a ničím neporušené mládí, které nemůže podlehnouti intrikám a překážkám. Všechno dobré a krásné se doplňuje a podporuje.

Opereta jest nastudována do všech detailů a má vyhověti po všech stránkách i umělecké.

Nenechte si ujíti jedinou příležitost viděti skutečně skvělou a nikdy neblednoucí operetu, která pouze pro značný náklad a široké obsazení nemohla u nás zdomácněti.

Zpěv a tance operety doprovázejí z laskavé ochoty kvasilovská smyčcová orchestra a sl. Křížkové při klavíru.

Po divadle při taneční zábavě a v meziaktí účinkuje vojenská orkestra 45. p. p. z Rovna.

Doporučujeme celému širokému okolí tuto operetu a srdečně zveme,

Výbor Odboru a Sokola.

Různé zprávy.

Sovětský Kavkaz.

Pan major Mieczyslav Bohdan Lepecki, bývalý osobní tajemník p. Maršálka Josef Piłsudského a nyní chef kabinetu r dv ministrů udělil p. inž. Aloisu Knotkovi, našemu stálému spolupracovníkovi autorisaci ku překladu na jazyk český nejnovějšího díla „Sovětský Kavkaz“ jako úvod do práce „Novodobá Persie“, k jejímuž překladu náš spolupracovník již před tím právo získal.

Pan major Lepecký jest neúnavný cestovatel a nejpilnější spisovatel polský, uvážíme-li, že může pracovati jedině v čase volném od svého úřadování. Máme před sebou 30 tištěných prací, hlavně cestopisů po všech dílech světa. A zajímavých, aktualních odlišují se ode všech jiných prací z tohoto oboru, hlavně svojí originálností a talentem pozorovacím. V jeho cestopisech není ani slova zbytečného, píše jen tolik co je potřeba k přehlednému úsudku a při tom věci nejzajímavější.

„Hl. Vol.“ uveřejní postupně několik vyňatků z knihy „Sovětský Kavkaz“, neboť mnoho našich čtenářů zná ten kraj ze skušeností z dob předválečných. Náš spolupracovník p. inž. Alois Knotek vynasnažuje se, aby dobrými překlady aktuálních děl polských razil cestu k otužení styků československo-polských.

Mouchy jsou nejenom obtížné, ale i nebezpečné.

Podle zachovaných zápisků neměli ani olympijští bohové klidu od dotěrných much. Homér píše, že bohyně si nadávaly navzájem „nestydatých much“ a podle toho můžeme souditi, že neměly příjemných zkušeností s mouchami. Staří Číňané postřehli nebezpečí, které způsobují mouchy. Uváděli hromadné nákazy se záplavami. much. Lékař Mutal učil již roku 1498 ale nepodařilo se mu to dokázat, že mouchy přenášejí mor. V roce 1869 se podařilo lékaři Reinbertovi dokázat, že mouchy roznášejí snět slezinnou, roku 1880 Laveran, že přenášejí horečku rannou. Za války španělsko-americke v r. 1898 bylo dokázáno, že mouchy přenášejí dysenterii a choleru. Dnes jsou ještě v podezření, že přenášejí kromě těchto chorob, tuberkulosu, spálu, trachom a z nimi některé

188

opět.“

„Bojím se, že jsme pozorováni, někdo zde je ještě. Dovol mi, abych mohla jíti domů.“

„Nebuď tak přespříliš citlivá. Ostatně pod'vám se sám a je-li zde ještě někdo, spráskám ho.“

Byl rozhněván, že byla jeho slastná chvíle rozmluvy s Miladou tak pokažena a snad by byl Ninu opravdu udeřil, kdyby ji byl napadl. Ale všudy bylo ticho, nic neporoval a vracel se k Miladě, která již stála na stezce.

„Nehněvej se a propusť mě. Neměla bych klidu všechno mě tísní. Vždyť se budeme viděti jindy. Dobrou noc, můj drahý, buď opatrný, abys k vůli mně mnoho netrpěl“

Marně ji zdržoval. Vše ka rozrušena chvátala k domovu a teprve když se objevila zelinářská zahrada, upokojila se poněkud. Objali se, vyměnili políbení a Artur se vracel sám k zámku, rozladěn a pln nepříjemných vzpomínek. U zámku zahlédl ponocného. Chtěl se ho ptáti, spatřil-li snad někoho vycházeti nebo vraceti se k zámku, ale pomyslil si, že by bylo pošetilé vzbuzovati pozornost lidí, kteří třeba nemají tušení, co se děje. Litoval, že Milada odešla a zanechala ho roztrpčeného. Musí si to zítra vynahradit.

185.

„Aspoň si to tak mezi sebou povídali. Hraběcí milost se přesvědčila, že zahradníkovi nejsou tak hodní, jak se dělali a že proti mně bezdůvodně stvali. Snad se teď milostivá paní hraběnka nade mnou smiluje a nechá mě na mém místě.“

„Zůstaneš v zámku,“ rozhodla hraběnka, jako by se ze sna probouzela. „Ale teď jdi a pošli mi sem Karla. Hned ať jde.“

Vstávala a Nina viděla, že dosáhla, co chtěla. Hraběnka byla jako petarda, která hrozí každé chvíle vybuchnouti, a že skutečně vybuchne, bylo jisto. Rychle se sklonila, políbila hlučně její ruku a s pokorným výrazem vyšla ze dveří. Za dveřmi se vzpřímila, potupně se usmála a zadržujíc smích, chvátala do přízemí. Karel čekal v kuchyni.

„Máte jíti hned k paní hraběnce. Utíkejte.“

„Již to začíná?

„Začíná. Jen utíkejte, teď na řeči není kdy.“

Lokaj vyběhl a za okamžik chvátal ke hraběti s vyřízením, že paní hraběnka přeje si bezodkladně s ním mluvit. Když viděl, že hrabě vrtí hlavou, potlačil úšklebek a zamířil k jídelně. Baron Artur tam již čekal a žádal, aby přinesl čaj. Pomalu snídal a stále se ohlížel ke dveřím, brzo-li se strýc nebo teta

nemoci, způsobené červy. Mouchy jsou na celém světě, jak v krajinách teplých tak i studených, zvláště všude tam, kde lidé chovají dobytek — hlavně koně a krávy. Jejich nebezpečí spočívá hlavně v jejich létací schopnosti, poněvadž tím mohou nákazu zavléci hodně daleko. Můžeme pozorovati, že od masa letí na hnojiště a jinam. Tím nás naprosto neudiví, že jsou přímo řemeslnými nositeli nakažlivých chorob. Bakteriologickými zkouškami bylo dokázáno, že bakterie tuberkulosy a dysenterie žijí na mouchách až 3 dny, vibriony cholery 4 dny a bacily tufu až 23 dnů. Proto hubte mouchy!

35.000 návštěvníků na výstavě ČÚZ.

Dne 18. dubna byla ukončena v Národním museu v Praze výstava Čs. ústavu zahraničního: „T.G. Masaryk a zahraniční krajané“. Byla slavnostně zahájena dne 28. února a docílila takového úspěchu, že musela býti dvakrát prodloužena. Celkem navštívilo výstavu 34 tisíce 549 osob.

Loňskou výstavu ČÚZ o krajanské lidovýchově a tisku shlédlo na 13.000 osob, což byl počet na výstavách toho druhu do té doby nevídany. Na letošní výstavě docíleno však skoro třikrát tolik návštěvníků.

Světový pokles nezaměstnanosti.

Mezinárodní úřad práce v Ženevě vydává pravidelně čtvrtletní statistiky o stavu nezaměstnanosti v celém světě. Od čtyř let bylo možno zaznamenávati zlepšování hospodářských poměrů, což se však nikdy neprojevilo tak zřetelně jako v právě vyšlém přehledu. Téměř ve všech státech poklesl počet nezaměstnaných při srovnání s týmž obdobím min. roku. To se projevilo hlavně v Anglii v Belgii, v Československu a v Nizozemí. Také v Rakousku možno pozorovati v poslední době snížení počtu nezaměstnaných. Ve Švýcarsku min. roku nezaměstnanost stoupala, kdežto nyní podstatně klesla proti minulému roku, a to v důsledku devalvace franku. I ve Francii nezaměstnanost pozoruhodně poklesla. Ve všech zemích, uvedených ve statistickém přehledu Mezinárodního úřadu práce, stoupl počet zaměstnaných pracovníků, a to často ve značné míře. Také zaměstnanost v části úřednické se zlepšila ve všech zemích.

Paní Simpsonová se stala pí Warfieldovou.

Paní Simpsonová se může vdávati, neboť se stala mrs. Wallis Warfieldovou... Paní Simpsonová přestala oficiálně i neoficiálně existovati, což však nezabrání tomu, aby nežila paní Wallis pod jménem „paní Simpsonové“ nadále v ústech lidu v tisku. A přece již „decret misi“, který byl první etapou rozvodu, se stal „dekretem absolutním“, dekretem rozluky. Nikdo nemůže ho více zrušiti bez uvedení „závažných a nových“ fakt, a proto každý dle hezkého rčení anglického zákona je nucen: „forver keep his peace“. Věta nepřeložitelná, která znamená současně: mlčet a dopřát druhým klidu! Vyplní se toto pravidlo v tomto případě?

V severní Africe objeven opičí člověk.

Jak se oznamuje z Tangeru, badatelé v severní Africe se zabývají již několik týdnů podivným člověkem, objeveným v pohoří Atlas, jenž má nevídanou podobnost s opicí. Jeho objevitel, Marcel Homet, poslal fotografie různým vědeckým ústavům a vzbudil jimi takový zájem badatelů, že by ho rádi dostali do Evropy za účelem podrobného studia. Marokánské obyvatelstvo však proti tomu protestuje — v přesvědčení, že tento člověk, jejž nazývají Asso, byl obdařen Allahem vnější podobou opice, ve skutečnosti však je to světec, jehož cnosti svět dosud nepoznal. Jeho prostřednictvím prý občas mluvíva sám Allah k lidem nebo Mohamed prorok a proto nelze dopustit, aby Asso odešel z jejich země.

CENY OBILÍ.

Záznam 26.IV. volyňské plodinové bursy.

Žito	zl.	22.50	za 100 kg	
Pšenice	„	29.—		„
Ječmen	„	23.50		„
Oves	„	20.—		„
Hrečka	„	27.—		„
Proso	„	25.—		„
Řepák	„	—.—		„
Hrách	„	28.—		„
Seno	„	7 —		„
Mák	„	78.—		„
Jetel	„	95.—		„

186.

objeví, ale žádný nepřicházel.

„Jsou paní hraběnka a pan hrabě již vzhůru?“ ptal se lokaje, když posnídal.

„Ano, jeho milost je v budoáru paní hraběnky.“

„Tak? Nu, řekni potom, že jsem již posnídal a že jsem v parku.“

Nic netuše vycházel ven. Zdálo se mu sice, že slyší až na chodbu hlasy tlumené, které mu připadaly jako hádka, ale nevěnoval tomu pozornost. Snad má teta zase migrénu, nepůjde snídat do jídelny a poslala si pro strýce, aby si mu postěžovala. Byl skoro rád, že se s tetou hned po ránu nesetká, protože byl ještě rozmrzen příhodou noční. Zvláštní nepříjemný pocit čehosi velmi nemilého tkvěl jako trn v jeho duši a přes tu chvíli vzpomínal si na okamžik, kdy z hovoru s Miladou vyrušen byl objevením se neznámého muže, který přeskočil zeď. Když přiskočil k houští a zavolal, kdo je to, ozval se mu adjunkt. Nezapíral, protože podle hlasu poznal mladého barona.

„Jak jste se mohl opovážiti v noci přelézati zeď,“ volal Artur zozlícen. „Co je to za způsob, proč jste sem přišel?“

„Nina mě sem vyzvala, že by se mnou ráda hovořila.“

„Nestydíte se, úředník a v noci leze

187.

přes zeď, aby se scházel s kuchařkou, ačkoliv ví, že to zakázala vrchnost. Za tohle se zítra zodpovíte.“

„Prosím za odpuštění, vím že jsem chybil a již se toho nedopustím,“ prosil adjunkt všecek se strachem třesa.

„Vraťte se, kudy jste přišel,“ poroučel Artur zlostně. „Hezky rychle, nebo zavolám na ponocného a dám vás odtud dělníky odvésti.“

Adjunkt bez odmluvy škrábal se opět na zeď. Nešlo mu to dobře a ve strachu nevěděl, jak se nahoru dostane. Konečně se mu podařilo zachytiti se za větev a vyšplhati se na zeď. Zmizel za zdí a bylo slyšeti, jak utíká. Artur vracel se k Miladě, jež všechna ustrašena stála s očima do tmy vytřeštěnýma.

„Viděl nás?“ ptala se úzkostlivě.

„Myslím, že tě neviděl a i kdyby viděl, co na tom,“ povídal téměř příkře. „Protiví se mi tohle skrývání, jako bychom se zločinu dopouštěli. On asi neměl o ničem tušení, ale ta prohnaná Nina snad něco ví, sama se bojí vystoupiti, a proto nastrčila jeho. Ale s tou budu brzo hotov. Prozradí-li něco předčasně, půjde hned dnes ze zámku. Nelekej se, miláčku,“ chlácholil ji, vida jak se chvěje. „Musíme býti na vše připraveni. Pojď, sedni si

Hospodářský zpravodaj.

Zelené krmení.

Význam zeleného krmení.

Zeleným krmením začíná v chovu dobytka nová perioda toužebně očekávaná v každém hospodářství, nejen proto, že se očividně ztenčují zásoby krmiv statkových nýbrž vyhradně pro jeho neocenitelný vliv, kterým působí příznivě na chov dobytka ve všech jeho výrobních směrech. Zelená píce jest nejpřirozenější a nejprospěšnější potravou všech hospodářských zvířat, která ji před všemi ostatními krmivy jadrnými a sušenými nejraději požírají. Proti suchému krmivu má zelené krmení tu výhodu, že při něm nenastává oněch ztrát, jaké jsou běžné při přípravě píce suché, totiž ztrát jemných částic rostlinných lístků a mladých lodyh, které jsou nejhodnotnější a nejstravitelnější. Nejjednodušší a nejúčelnější způsob krmení zelenou pící jest pastva. Tuto však možno prováděti v horských krajinách anebo tam, kde jsou za tím účelem zařízeny a řádně ošetřovány pastviny. Pastvou v přírodě poskytuje se dobytku nejen dostatek vydatné potravy v čerstvém stavu, ale i možnost tuto dokonale zužitkovati při největší možné úspoře práce a obsluhy. Nevýhoda je tu ta, že ztrácíme cenné hnojivo. Po stránce zdravotní pak působí volný pobyt a pohyb pod širým nebem nanejvýš příznivě. Aby se dosáhlo takových výhod i v krajinách, kde nejsou přirozené podminky pro pastvu, vhání se dobytek v letní době do jednoduchých výběhů za tím účelem zařízených. V podzimní době nutno pak využitkovati pastvy na lukách a jetelovištích. I v zimě je velmi prospěšné vyhnati časem dobytek ze stájí do dvora k napájení nejen proto, že dobytku i malý pohyb prospívá, ale na venku můžeme lépe rozeznati jeho vady a zdravotní stav nežli ve stájí.

Přechod k zelenému krmení.

Nepřihlížejíc ku zvýšené práci, spojené s kosením píce, dovozem, dále k obtížím při uchovávání a částečnému i znehodnocení při deštivém počasi, udržuje se všeobecně v době letní krmení zelenou pící ve stájích. Tento způsob vyžaduje za těchto okolnosti také velké péče a hlavně opatrnosti, aby nenastaly poruchy se škodlivými následky v požívání, úbytek na váze, produkci mléka neb dokonce také ztráty na kusech. Přechod proto od krmení suchého zimního, budiž proveden pozvolna. Nejlépe jest podávati zelené krmivo s počátku smíchané se senem nebo krmnou slamou. V této přechodné době nesmí se zapomívati také na dostatek steliva a udržování čistoty zvířat. Zelenou píci jest nejlépe zkrmovati jen v čerstvém a mladém stavu. Zvadlou a starou nerad žere. Doveze se tedy jen tolik, co se spotřebuje a zbytek se uchovává na chladném místě rozprostřen v tenkou vrstvu, zvláště byla-li píce mokrá. Ponechá-li se jetel mladý nebo vojtěška na voze nebo na hromadě, zapaří se rychle a při náhlém a neopatrném krmení pící v takovém stavu jsoucí dostavuje se nebezpečné nadýmání dobytka, zvláště, krmí-li se na lačný žaludek nebo napojí-li se vodou, které končí v nejčastějších případech ztrátou kusu.

Adresa redakce a administrace: Kwasiłów na Wołyniu. Tiskne a vydává Vydavatelství a tiskárna „Hlas Volyně“ spol. s r. o. Odpovědný redaktor V. Perný. Roční předplatné 10 zl., čtvrtletně — 3 zl. Do zahraničí o 2 zl. 50 gr. ročně více. Cena inserátu: vel. $^1/_{12}$ zadních stránek 6 zl. za jednou. V předu o 50% dráže. Při delší inserci značná sleva.